Engerdal kommune

Arkiv: K47
Saksmappe: 00/01047-7
Saksbehandler: Tore Bjørkøyli
Dato: 17.07.01

Svar vedrørende søknad om fellingstillatelse bjørn

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
017/01	Plan og næring	17.07.01
	Formannskapet	

Saksopplysninger:

Søknad om fellingstillatelse på skadebjørn

Utredning

Det vises til Deres søknad av 18.07.01 om fellingstillatelse på bjørn i Engerdal kommune. Søknaden er fremmet på bakgrunn av 7 drepte sauer i området Kvitvola/Løvåsen/Veundåsen i løpet av en treukers periode, og 10 drepte sauer i området Kuholet i løpet av en treukers periode.

Bakgrunn

Den 14.07.01 ble det søkt om fellingstillatelse på bjørn etter at det ble dokumentert skader forvoldt av bjørn i området Kvitvola/Løvåsen/Veundåsen i Engerdal kommune. Det ble funnet 7 drepte tikker i området. Første funn var ei drept tikke i Kvitvola den 25.06.01, deretter ble 5 døde tikker funnet i Løvåsen den 11.06.01 samt at en tikke ble tatt i Veundåsen den 13.06.01. Søknaden ble avslått med begrunnelse i at skadeforløp og skadeomfang ikke ga grunnlag for en fellingstillatelse. Av brev fra Trysil kommune datert 14.07.01 gikk det fram at Engerdal og Trysil kommune ville holde seg orientert om utviklingen av skadesituasjonen. Det er nå gjort nye funn av 2 sauer og et lam i Kuholet den 17.07.01.

Generelt

I brev av 24. juni 1994 har Miljøverndepartementet fastsatt grensene for et kjerneområde for bjørn i Hedmark. Hensikten med kjerneområdene er å sikre de store rovdyras reproduksjons- og overlevelsesmuligheter for derigjennom å legge forholdene til rette for langsiktig levedyktige bestander. Det aktuelle skadeområdet ligger innenfor kjerneområdet. I følge ST. meld. nr. 35 (1996-1997) skal det legges til grunn en sterkere differensiering av forvaltningen av artene innenfor og utenfor kjerneområdene. Dette innebærer blant annet at terskelen for at skadefelling kan gis vil være høyere innenfor kjerneområdet enn utenfor.

I følge forskrift til viltlovens § 12 om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe, fastsatt ved kgl. Res. av 30.06.2000 er det Direktoratet for naturforvaltning (DN) som kan gi fellingstillatelse på bjørn og fastsette nærmere vilkår for eventuell fellingstillatelse. Denne myndigheten er for 2001 gitt Fylkesmannen i Hedmark (FM). For 2001 har FM myndighet til å sette i verk fellingstillatelse på inntil 2 bjørner. I brev av 29.06.01 fra Fylkesmannen i Hedmark er Engerdal og Trysil kommuner gitt myndighet til å i fellesskap forvalte en betinget fellingstillatelse på 1 bjørn fra og med 1. juli til og med 10. september 2001.

I brev fra DN datert 30.05.01 presiseres det at det er flere vilkår som må være oppfylt før fellingstillatelsen kan settes i verk. Blant annet er det et krav om at det må være voldt "betydelig skade". Dette begrepet omfatter både skadeomfang og skadeforløp. I det samme brevet heter det at det er viktig å merke seg at den differensierte vektleggingen av skade innenfor og utenfor kjerneområdene som grunnlag for felling, også medfører forskjellig tolkning av begrepet "betydelig" innenfor og utenfor kjerneområdene, jfr. det som er nevnt ovenfor. Dette betyr at en innenfor kjerneområdet skal praktisere bruken av betingede fellingstillatelser restriktivt, mens en utenfor kjerneområdet kan iverksette fellingstillatelse på et langt lavere skadenivå. Det understrekes videre at andre forebyggende tiltak i størst mulig grad skal utprøves før fellingstillatelse iverksettes.
Søknad om fellingstillatelse på bjørn behandles etter Forskrift om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe, fastsatt ved kgl. res. av 30.06.2000.

I forskriftens § 1, Formål heter det: **" Formålet med denne forskrift er å sikre overlevelsen av bestander av bjørn, jerv, ulv og gaupe på lang sikt. Innenfor denne ramme skal det arbeides for at de skader disse rovviltartene volder for bufe- og tamreinnæring blir minst mulig. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til vern av rovviltbestandene og hensynet til beitebruk vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter."**

I forskriftens § 2, Generelle vilkår for felling, 2. ledd heter det blant annet: **" Tillatelse til felling av bjørn, jerv, og ulv etter bestemmelsene i § 3 kan bare gis dersom det ikke er noen annen tilfredsstillende løsning vurdert i henhold til prinsippet om differensiert forvaltning, jfr. § 1".**

Rådmannes vurdering

Felling av bjørn som gjør skade, er siste utvei for å forebygge at ytterligere skader på sau oppstår, jfr. § 2, 2. ledd. Det aktuelle området er et viktig beiteområde for sau, samtidig som det ligger innenfor kjerneområdet for bjørn. Bestandssituasjonen og den langsomme veksten i bjørnebestanden tilsier at en generelt, og spesielt i kjerneområdet, må være restriktiv med å gi fellingstillatelser.

Det er dokumentert at 15 sauer (alle voksne) er tatt av bjørn i tidsperioden 23.06 - 16.07 i områdene Løvåsen/Veundåsen/Kvitvola og Kuholet. Det er videre vurdert som svært sannsynlig at en sau er tatt av bjørn i Kuholet den 23.06, men kadaveret ble først funnet 08.07. Løvåsen/Veundåsen/Kvitvola og Kuholet er to områder som har vært plaget av store tapstall de siste årene. Disse områdene har godt beite, og hvor det oppholder seg mye sau til enhver tid. Av rovviltkontaktene har rådmannen fått følgende opplysninger om tapstall: Kuholet 2 sau 23.06., Kvitvola 1 sau 23.06., Løvåsen 1 sau 01.07., Kuholet 3 sau 07.07., Kuholet 1 sau 08.07., Løvåsen 3 sau 09.07., Løvåsen 1 sau 11.07., Veundåsen 1 sau 13.07., Kuholet 2 sau 15.07. og 16.07. Dokumentasjon av et lam funnet i Kuholet 17.07 viste seg enten å ha dødd en naturlig død eller blitt drept av ørn. På bakgrunn av tapstallene ovenfor er det indikasjoner som kan tyde på at de fleste bjørnangrepene kan være utført av samme bjørn, siden det ikke har vært angrep på to steder på samme tidspunkt. Ved bjørneangrepene i Løvåsen 09.07 - 13.07 ble det funnet bjørnespor med målt bredde 12-13 cm på framfot, noe som kan tyde på en ungbjørn. Ellers er drapsmønteret ganske likt for de to områdene, og veldig typisk for bjørn. Erfaringsmessig er det totale antallet tapte og skadde dyr adskillig høyere enn det som er dokumentert. Faren for nye skader forårsaket av bjørn anses også for å være stor, siden sau nesten er blitt drept kontinuerlig siden 23.06. Av forebyggende tiltak har Engerdal kommune hatt en oppsynsordning av sau på utmark i hele sommer. Ved bjørneangrep samler alle gjetere seg ved skadestedet, slik at eventuelle nye bjørneangrep skal unngås. Rådmannen mener at det er vanskelig både praktisk og økonomisk å finne andre gode forebyggende tiltak, da det er relativt lang tid igjen av beitesesongen. Tidlig sanking er ellers et effektivt forebyggende tiltak mot bjørneskader. En kan derfor ikke se at det finnes andre tilfredsstillende løsninger i forhold til å kunne begrense fortsatt tap av sau på beite.

Etter rådmannens vurdering tilsier nå skadeforløpet og skadeomfanget, i kombinasjon med faren for nye skader og mangel på muligheter for å gjennomføre forebyggende tiltak, at fellingstillatelse på en bjørn bør iverksettes.

Rådmannen har foretatt følgende vedtak:

1. I henhold til Forskrift om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe, fastsatt ved kgl. res. av 30. juni 2000 gis Engerdal sankarlag fellingstillatelse på en bjørn.

2. Fellingstillatelsen gjelder for tidsrommet **18.07.01 kl 18.00 til 23.07.01 kl 12.00.** Dersom det i løpet av den perioden fellingstillatelsen gjelder blir dokumentert nye skader på sau forårsaket av bjørn, eller det av andre årsaker er grunn til å tro at skadegjøreren oppholder seg i det aktuelle området, vil rådmannen vurdere behovet for å forlenge perioden fellingstillatelsen gjelder for.

3. Fellingsområdet er **Kuholet med avgrensning i vest riksvei 26, avgrensning i nord avkjørsel til Lortsetra og Nysetra, avgrensing i øst nedre veg (østlige vei langs Kviltflåe naturreservat), avgrensing i sør se vedlagt kart.** Rådmannen forutsetter at fellingsforsøket tar utgangspunkt i de områder der bjørn sist har forvoldt skade.

4. Fellingstillatelsen gjelder **ikke** for binner med unger som opptrer sammen, og radiomerkede bjørner.

5. Det skal benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt.

6. Det er kun jegere som er oppnevnt av kommunen som kan delta i fellingsforsøket. Eventuelle ekstra bemanning foretas av rovviltlagets leder, gjennom de avtaler som foreligger med kommunalt oppnevnte fellingslag i Trysil og Rendalen.

7. Fellingslaget v/leder skal melde tilbake til kommunen v/rådmannen en gang pr. døgn om gjennomføringen av fellingsforsøket. Etter kontortid (08.00-15.00) kan kommunen v/rådmannen kontaktes via vakttelefon - tlf.nr.95029200.

8. Alle deltakerene på rovviltfellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal være kjent med dette vedtaket.

9. Medlemmene av rovviltfellingslaget forplikter seg i henhold til avtale for rovviltfellingslaget til ikke enkeltvis å uttale seg offentlig vedrørende fellingsforsøket. Kontakt med media og offentligheten skal bare foregå gjennom lagets leder.

10. Hvis skadeskyting finner sted, plikter leder av rovviltfellingslaget uten opphold å melde fra til kommunen v/rådmannen, fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Generelt for ettersøk av bjørn, gjelder bestemmelsen i forvaltningsforskriftens §6. Fylkesmannen avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i rovviltfellingslaget skal uten godtgjørelse, såfremt annet ikke er avtalt med fylkesmannen , bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.

11. Bjørn som blir felt på denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ved en eventuell felling kan dyret åpnes og vommes ut på vanlig måte. Bjørnen skal ikke flås, men fraktes hel til Norsk Institutt for Naturforskning i Trondheim. Fylkesmannen vil gi nærmere instruksjoner for håndtering av bjørnen ved en eventuell felling.

Avgjørelsen kan påklages til formannskapet i den kommunen der skadefellingen er omsøkt, jfr. vedtak i formannskapet 03.07.01. Eventuell andreinstans for en klage ligger hos Fylkesmannen i Hedmark. "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak", blir vedlagt.

Vedlegg:

Kart over fellingsområdet
Melding om rett til å klage på forvaltningsvedtak

Reidar Moren
Rådmann
Engerdal kommune

Stein Bjørnersen
Fung. rådmann
Trysil kommune

Kopi til:

Fylkesmannen i Hedmark
Rovviltfellingslaget v/Olav Sande
Lensmannen i Engerdal